

ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYÊN SINH LỚP 10 TRƯỜNG THPT CHUYÊN KHTN NĂM 2007
MÔN: NGỮ VĂN

A. Phần chung

Câu I (3,0 điểm)

1) (1,5 điểm): Trả lời đúng 6 câu hỏi trắc nghiệm, mỗi câu 0,25 điểm

a) A. xôn xao	d) C. Bản án chế độ thực dân Pháp
b) C. Lão Hạc rất thương con	e) D. Khi con tu hú
c) C. Mã Giám Sinh	g) B. Con cò

2) (1,5 điểm)

a) (0,15 điểm): Biện pháp tu từ mà bài ca dao sử dụng là: So sánh và đối

b) (0,75 điểm): Nêu ra đ- ợc hiệu quả nghệ thuật của hai biện pháp tu từ đó

* So sánh: "Mô hôi thánh thót nh- m-a ruộng cày"

* Đối giữa: "Dẻo thơm một hạt với đắng cay muôn phần"

Trong đó: Dẻo thơm/đắng cay

Một hạt/muôn phần

Để có đ- ợc hạt gạo nuôi sống xã hội ng- ời nông dân phải chịu đựng muôn vàn gian khổ. Để có đ- ợc bát cơm gạo thơm ngọt, ng- ời nông dân phải chịu muôn vàn đắng cay. Từ đó, nhẫn nhủ mọi ng- ời phải biết trân trọng thành quả lao động của ng- ời khác.

c) (0,5 điểm): Không thể thay thế từ "thánh thót" bằng bất cứ từ nào khác vì: Từ này đã đ- ợc dùng rất chuẩn xác và tinh tế. Nó vừa có giá trị gợi hình ảnh, gợi cảm xúc. Ng- ời nông dân phải cày ruộng giữa tr- a, công việc vất vả, khó nhọc mồ hôi đọng trên mặt, trên cổ...rồi rơi xuống mặt ruộng đều đều liên tiếp. Ng- ời đọc yêu th- ơng, thông cảm và trân trọng ng- ời nông dân vì chính họ đã làm ra sản phẩm nuôi sống xã hội.

Câu II (2,0 điểm)

- Về kỹ năng (0,5 điểm) phải biết viết một đoạn văn khoảng 10 - 12 câu theo ph- ơng pháp tổng - phân - hợp. Trong đó có dùng một phép thế và một phép nối để liên kết câu.

- Về kiến thức (1,5 điểm)

* T- t- ơng nhân nghĩa xuất phát từ đạo nho Trung Quốc, nói về mối quan hệ giữa con ng- ời với con ng- ời, sang Việt Nam, t- t- ơng ấy đ- ợc Nguyễn Trãi tiếp thu và "dân tộc hóa" theo h- ơng có lợi cho dân "cốt ở yên dân".

* Nội dung t- t- ơng nhân nghĩa rất thiết thực và cụ thể:

- Nhân nghĩa là làm thế nào để nhân dân đ- ợc yên ổn làm ăn, sinh cơ lập nghiệp, đ- ợc sống trong hòa bình, độc lập, tự do, ấm no hạnh phúc.

- Muốn nhân dân đ- ợc sống yên bình thì phải trừng trị kẻ bạo tàn. Những kẻ luôn đi ng- ợc lại quyền lợi của nhân dân: đè nén, áp bức, bóc lột nhân dân, chúng là giặc Minh xâm l- ợc và bọn bán n- ợc tay sai.

- Nh- vậy, nhân nghĩa là biểu hiện của t- t- ơng yêu n- ợc, nó tiến bộ hơn hẳn so với t- t- ơng trung nghĩa trong Nam Quốc Sơn Hà của Lý Th- ơng Kiệt và Hịch T- ơng Sỹ của Trần Quốc Tuấn.

B. Phần tự chọn

Câu IIIa

Yêu cầu về kỹ năng: biết cách phân tích thơ, bố cục rõ ràng, diễn đạt l-u loát.

Yêu cầu về kiến thức: nắm vững tác giả, tác phẩm, nghệ thuật tả cảnh 1 đêm đánh bắt cá trên biển.

a (1,0 điểm): Huy Cận là nhà thơ lớn của nền thơ ca Việt Nam hiện đại.

Bài thơ đ- ợc sáng tác vào năm 1958 in trong tập "Trời mỗi ngày lại sáng". Đây là kết quả của chuyến đi thực tế dài ngày về vùng mỏ Quảng Ninh. Bài thơ ra đời trong không khí hồn hôi, phấn khởi, khẩn tr- ọng của nhân dân miền Bắc để hàn gắn vết th- ơng chiến tranh khôi phục và phát triển kinh tế.

b (1,0 điểm): Cảnh hứng lãng mạn cùng nghệ thuật c- ờng điệu đã giúp nhà thơ phát hiện ra những vẻ đẹp của cảnh đánh cá đêm trên biển trong niềm vui phấn khởi, hồn hôi, khỏe khoắn của ng- ời lao động mới, những ng- ời lần đầu tiên đ- ợc làm chủ cuộc đời, làm chủ biển khơi.

c (1,0 điểm): Những hình ảnh đẹp, lộng lẫy và rực rỡ của các loài cá trên biển cùng biện pháp so sánh đã thể hiện đ- ợc sự giàu có, phong phú của tài nguyên thiên nhiên biển, thể hiện niềm tự hào và tổ quốc giàu đẹp.

d (1,0 điểm): Âm h- ờng lao động hào hứng, hoành tráng. Lao động với tinh thần chủ động sáng tạo, với quyết tâm cao làm ra nhiều sản phẩm cho tổ quốc. Ra đậu đậm xa, đeo bụng biển, dàn đan thế trận, hát bài ca gọi cá, kéo xoăn tay, đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.

e (1,0 điểm): Công việc đánh bắt cá hòa nhập với quá trình chuyển biến tuần hoàn của vũ trụ: mặt trời xuống, mặt trời lên, trăng sáng, sao mờ...con ng- ời hòa nhập với thiên nhiên, con ng- ời làm chủ tự nhiên một cách có ý thức.

Câu III b

- Về kỹ năng: biết cách nêu cảm nhận và suy nghĩ về nhân vật, bố cục rõ ràng, diễn đạt l-u loát.

- Về kiến thức: nắm vững tác giả, hoàn cảnh sáng tác truyện, nêu đ- ợc những phẩm chất tốt đẹp của anh thanh niên với suy nghĩ chân thành của học sinh.

a (1,0 điểm): Nguyễn Thành Long là cây bút thành công ở thể truyện ngắn, truyện đ- ợc sáng tác vào năm 1970 trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu n- ớc và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Cuộc sống ấy rất cần những con ng- ời bình dị vô danh biết lao động quên mình vì sự nghiệp chung. Đó chính là hình ảnh anh thanh niên.

b (1,0 điểm): Vị trí của nhân vật và cách miêu tả của tác giả: nhân vật anh thanh niên chỉ hiện ra trong chốc lát nh- ng cũng đủ để ng- ời đọc kịp ghi nhận 1 ấn t- ợng, một "kí họa chân dung" về anh và qua cách nhìn, cách cảm của các nhân vật khác hình ảnh anh thanh niên thêm rõ nét và đáng mến hơn.

c (1,0 điểm): Tr- ớc hết nét đẹp của anh thanh niên đ- ợc biểu hiện qua hoàn cảnh sống và công việc làm: Anh sống một mình trên đỉnh núi cao quanh năm suốt tháng giữa cỏ cây mây núi Sa Pa với công việc đo gió, đo m- a...phục vụ lao động, sản xuất. Công việc đòi hỏi chính xác tỉ mỉ và có tinh thần trách nhiệm cao. Những điều gian khổ nhất là anh phải v- ợt qua sự cô đơn vắng vẻ, một hoàn cảnh đặc biệt.

d (1,0 điểm): Nét đẹp thứ hai là lòng yêu nghề, thấy đ- ợc công việc thầm lặng ấy là có ích cho cuộc sống, vui nhất là khi anh thanh phát hiện ra đám mây khô đã góp phần vào chiến

thắng của không quân ta. Anh đã có những suy nghĩ thật đúng đắn về công việc "khi ta làm việc ta với công việc là đôi..." Ngoài ra anh còn tìm niềm vui trong việc đọc sách, sắp xếp để- ợc cuộc sống ngăn nắp chủ động nh- trồng hoa, nuôi gà.

e (1,0 điểm): ng- ời thanh niên ấy còn có những nét biểu hiện tình cảm phẩm chất đáng mến nữa đó là sự cởi mở chân thành, rất quý trọng tình cảm của mọi ng- ời, khao khát đ- ợc gặp gỡ trò chuyện với mọi ng- ời. Anh còn là ng- ời khiêm tốn thành thực cảm thấy công việc và sự đóng góp của mình chỉ là nhỏ bé.

Chú ý: Đối với những bài tuy đảm bảo t- ơng đối đầy đủ nội dung mà đề yêu cầu, nh- ng trình bày bẩn, chữ xấu, nhiều lỗi về chính tả, dùng từ, đặt câu ... tuỳ mức độ mà trừ điểm.